

at de ikke falde ind under de almindelige Regler for Dyrctidstillæg. Ved de 300,000, som ere bevilgede paa Finantsloven i 3 Aar til at forbedre Lærernes Lønning med, er der derfor ikke gaaet ud fra den Betragtning, at Lærerne skulle stilles lige med Embedsmænd, der erholde Dyrctidstillæg, men man er derved gaaet ud fra den Betragtning, at Lærernes Lønning i det Hele var utilstrækkelig, og at det derfor var forsvareligt og rigtigt, at Staten traadte hjælpende til. Men i hvilken Form skulde nu dette ske? Ja, der have Alle været enige om at bevare den Form, som man hidtil har kjendt gennem Loven af 8de Marts 1856, nemlig ved at yde Skolefondene et Tilskud, der satte dem i stand til at forbedre Lønningerne. Det Samme har Rigsdagen, og jeg vil særlig nævne dette Thing, for sit Vedkommende vedtaget i det Forslag om en Reform af Skolevæsenet, som har foreligget dette Thing. Der var jo ogsaa Spørgsmaal om et større Tilskud fra Statskassen, men altid et Tilskud, som sætter Skolefondene i stand til at forbedre Lønningerne. Der har altsaa ikke her været Spørgsmaal om nogen direkte Henvendelse fra Statens Side til Lærerne. Det vil jeg tillade mig at minde om ligeoverfor den Vælgelse, som den ærede Ordsfører for Mindretallet fremkom med over, at man nu lærte Skolelærerne at se til Staten istedetfor til Kommunerne. Nei, det gjør man ikke; man er netop ved dette Tillæg bleven staaende paa det gamle Grundlag; man er gaaet ud fra den Grundtæning, at det er Kommunerne, der skulle lønne deres Lærere, og man har fulgt en allerede banet Vej ved at give Tilskud til Skolefondene, overensstemmende med, hvad der, som nylig bemærket, stete ved Loven af 8de Marts 1856. Men naar man har givet dette Tillæg og maasse derved — jeg tør ikke benegte det — har henvendt en og anden Lærers Blik til Staten, istedetfor at man hellere saa, at det var rettet til Kommunen, bliver der Spørgsmaal, om hvem der bærer Skylden derfor. Har — det Spørgsmaal maa atter fremsettes — den Beredvillighed viist sig hos Kommunerne, som er ønskelig, have Kommunerne fyldtgjort de Villighedsfrav, som deres Lærere kunne stille til dem? Ja, min Erfaring leder derhen, at saalænge det gjælder om at prise Oplysningens Nytte og hædre dem, som nærmest bærer den i Kommunerne, i smukke Ord og Talemaader, kan man gaa meget vidt, men naar der er Tale om at yde Tillæg, er der ikke saa Kommuner, som ere meget lunke, ja, langt mere lunke end ønskelig var, og det har givet Anledning til, at man i flere Tilfælde har maattet paabyde Kommunerne at vise Retferdighed mod deres Lærere. Havde Kommunerne viist sig mere beredvillige til at yde de Tillæg, som deres Lærere med Retferdighed og Villighed kunde gjøre Krav paa, var der vist aldrig blevet Spørgsmaal om at Staten skulde yde de 300,000 Kr.; men da

det ikke har været Tilfældet, tror jeg, man skal billige, at Staten her er traadt hjælpende til, og skulde det i Fremtiden vise sig, at Kommunernes Beredvillighed bliver større, kan Staten altid trække sig tilbage med sit Tilskud.

N. Naasmussen: Det skulde egentlig være en underlig Kommune, der vilde fritage Staten for denne Udgift; det vilde være underligt, om Kommunerne skulde blive saa opoffrende, at de sagde: „Nei, Tak; nu kunne vi godt selv overkomme at give de 300,000 Kr.; nu maa Staten være fri!“ Nei, det maa de Herrer ikke forlange af Kommunerne; naar der tales om, at der trænges til Lønningstillæg, kan det vel gjælde for en stor Del, men det kan dog ikke gjælde i den Udstrækning, at saadanne Amter som Maribo og Frederiksberg Amter skulde være af de Amter, der sit det største Tillæg. Jeg antager saaledes, at det ærede kongevalgte Medlem (Fischer), som nu talte, har i den Tid han var saa omhyggelig for at give Lønningstillæg til Skolelærerne, kun haft ringe Anledning til at bestjæftige sig med Mariebo Amt i den Retning. Vi anke i det Hele slet ikke over Lønningstillæget. Vi stille Alle Forslag om at give Lønningstillæg, men vi anke over Fordelingsmaaden, og jeg veed ikke, hvad Indtryk det høie Thing fik af den meget ærede Ministers Begrundelse af fremdeles paa den Maade, at ville blive ved at give Lønningstillæg. Der hørte vi ikke Noget om de Bansteligheeder, som ere forbundne med at gaa over til Procenttillæg, det Gæste skulde da være, at Skolelærerne mere skulle have en Fornemmelse af, at de fik Noget fra Skoleraadene, og det var jo ogsaa det ærede kongevalgte Medlems Mening, at det var et Tilskud til Skolefondene, som der her er Tale om. Jeg staar egentlig i den Formening, at Lærerne, som faae Lønningstillæg, ride meget godt, at Pengene slet ikke komme fra Skolefonden, men fra Statskassen. Det vide alle Lærerne meget godt. Det kan ikke nytte at stille det op som Noget, der har Gyldighed, at det er et Tillæg, som kommer fra Skolefondene. I saa Henseende veed enhver meget godt, hvor det kommer fra, og Skoleraadene, som have med den Ting at gjøre, vide meget godt og have den største Fornemmelse af, at det er Noget, der slet ikke kommer dem ved, uden forsaavidt det er en Regnskabsfag, et Paalæg, de faae om at udføre en vis Beregning og sørge for, at den er rigtig. Mindretallet er ikke ved den Forhandling, som er forefalden, bleven overbevist om, at det er rigtigt at blive ved med den hidtilværende Fordelingsmaade. Vel hørte vi nu meget stærkt forsikre, at Uligheeden vilde svinde af sig selv, og at den allerede var forsvunden paa de allerfleste Steder; men jeg tror, at det er alligevel berettiget, at sætte et Spørgsmaalstegn ved, om det i Fremtiden vil blive bedre, end det har været. Det tvivler jeg meget om. Men ialtsald